

Opetus- ja kulttuuritoimi

Jämsän kaupunki
Sivistyslautakunta
kirjaamo@jamsa.fi

Päätös varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesta valvonnasta

Aluehallintovirastossa noudatetaan varhaiskasvatuksen valvonnassa vuosittain päivitettävää valvontaohjelmaa. Syksyllä 2024 valvonnan kohteena on kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kelpoisuus. Valvonnan kohteeksi otettiin aluehallintoviraston keväällä 2024 tekemän kyselyn pohjalta kunnat, joissa ei-kelpoisten osuus koko henkilöstöstä on 25 % tai enemmän ja/tai ei-kelpoisten osuus opettajista on 30 % tai enemmän. Valvonnassa varhaiskasvatuksen henkilökunnan kelpoisuuksia tarkastellaan päiväkotitasolla.

Jämsän kaupungissa 15.3.2024 tilanteen mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajista 36,54 % ei täyttänyt kelpoisuusvaatimuksia. Päiväkotien koko henkilöstöstä kelpoisuusvaatimukset täyttämättömiä työntekijöitä oli 22,73 %.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on lähettänyt 16.9.2024 Jämsän kaupungille varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisen selvityspyynnön henkilöstön kelpoisuuksista päiväkotitasolla 2.9.2024 tilanteesta.

Jämsän kaupunki on toimittanut pyydetyn selvityksen 11.10.2024.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ratkaisu ja perustelut

Ratkaisu

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että 28,89 % varhaiskasvatuksen opettajista ja 50,00 % varhaiskasvatuksen sosionomeista eivät täytä varhaiskasvatuslain 26 ja 27 §:ssä säädettyä kelpoisuusvaatimusta.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto antaa Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksen järjestäjälle perustelujen kohdasta 'ratkaisun perustelut' tarkemmin ilmenevää ohjausta koskien varhaiskasvatuksen opettajan ja sosionomin kelpoisuusvaatimuksia.

Asia ei anna aiheutta enempää toimenpiteisiin. Valvonta-asian käsittely LSSAVI/17569/2024 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa päättyy tähän.

Sovelletut säännökset

Varhaiskasvatuslaki 540/2018

Varhaiskasvatuslain 2 §:n mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuslain 25 §:n mukaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslaissa säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetty tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Varhaiskasvatuslain 26 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin on vähintään kasvatustieteen kandidaatin tutkinto, johon sisältyy varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 27 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviin on vähintään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, johon sisältyvät varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai sosionomin tutkinto, jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 28 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään on kasvatusta ja ohjausalan perustutkinto, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava soveltuva tutkinto, joihin sisältyy tai joita on täydennetty riittävän laajoilla lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tutkinnon osilla. Edellä 1 momentissa tarkoitetuista soveltuvista tutkinnoista ja riittävistä tutkinnon osista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Varhaiskasvatuslain 33 § mukaan, jos varhaiskasvatuksessa toimivan 26–32 §:ssä säädetyn henkilöstön tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, tehtävään voidaan ottaa enintään vuoden ajaksi kerrallaan henkilö, jolla suoritettujen opintojen perusteella on riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen.

Varhaiskasvatuslain 75 §:ssä säädetään henkilöstön kelpoisuuksia koskevista siirtymäsäännöksistä.

Ratkaisun perustelut

Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa työskentelee 99 henkilöä opetus-, kasvatus- ja hoitotehtävissä. Kelpoisuusvaatimukset täyttävien osuus koko varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on 82,83 %.

Varhaiskasvatuksen opettajan tehtävässä työskentelee 45 opettajaa, joista 32:lla on varhaiskasvatuslain 26 §:n mukainen kelpoisuus tehtäväänsä.

Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävässä työskentelee kuusi sosionomia, joista kolmella on varhaiskasvatuslain 27 §:n mukainen kelpoisuus tehtäväänsä.

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävässä työskentelee 48 hoitajaa, joista 47:llä on varhaiskasvatuslain 28 §:n mukainen kelpoisuus tehtäväänsä.

Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa ei-kelpoisten osuus koko henkilöstöstä on yhteensä 17,17 %

- varhaiskasvatuksen opettajista on ei-kelpoisia 28,89 %
- varhaiskasvatuksen sosionomeista on ei-kelpoisia 50,00 %
- varhaiskasvatuksen lastenhoitajista on ei-kelpoisia 2,08 %

Seuraavassa taulukossa on lueteltu henkilöstön määrä ja kelpoisten osuus henkilöstöstä.

Päiväkoti	Opettajat	Kelpoiset Opettajat %	Sosionomit	Kelpoiset sosionomi	Kaikki lastenhoitajat	Kelpoiset lastenhoitajat %	Koko henkilökunta	kelpoiset henkilökunnasta %
Hallin pk	4	75 %			5	100 %	9	88,9 %
Jokivarren pk	11	81,8 %	2	0 %	7	100 %	30	86,7 %
Juokslahden pk	2	50 %			2	100 %	4	75 %
Kaipolan pk	4	75 %	1	100 %	4	100 %	9	88,9 %
Koivulinnan pk	5	80 %	2	50 %	7	100 %	14	85,7 %
Korven koulun	5	80 %			1	100 %	6	83,3 %

esiopetusryhmä								
Kotilo	1	100 %			2	100 %	3	100 %
Länpohjan pk	1	100 %			2	100 %	3	100 %
Palomäen pk	3	33,3 %	1	100 %	2	100 %	6	66,7 %
Puukilan pk	5	40 %			4	75 %	9	55,6 %
Viiskulman pk	4	75 %			2	100 %	6	83,3 %

Selvityksen mukaan Kotilon ja Länpohjan päiväkodeissa kaikilla varhaiskasvatuksen opettajilla on varhaiskasvatuslain 26 §:n mukainen kelpoisuus ja kaikilla varhaiskasvatuksen lastenhoitajilla on varhaiskasvatuslain 28 §:n mukainen kelpoisuus.

Selvityksen perusteella varhaiskasvatuslain 28 §:n mukainen lastenhoitajan kelpoisuus on kaikilla lastenhoitajilla Hallin, Jokivarren, Juokslahden, Kaipolan, Koivulinnan, Kotilon, Länpohjan, Palomäen ja Viiskulman päiväkodeissa sekä Korven koulun esiopetusryhmässä.

Selvityksen perusteella varhaiskasvatuslain 27 §:n mukaisessa varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävässä on yhteensä kuusi sosionomia Jokivarren, Kaipolan, Koivulinnan ja Palomäen päiväkodeissa. Heistä puolet ovat kelpoisia tehtäväänsä.

Asiassa saadun selvityksen perusteella aluehallintovirasto toteaa, että Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksen kelpoisuusehtojen täyttävän henkilöstön määrässä on tapahtunut korjaantumista kevään 2024 tilanteesta. Ei-kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien osuus on vähentynyt (kevät 2024/36,54 % ja syksy 2024/28,89 %) ja ei-kelpoisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on vähentynyt (kevät 2024/22,73 % ja syksy 2024/17,17 %).

Aluehallintovirasto katsoo kuitenkin, ettei Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa ole varhaiskasvatuslain 25 §:n mukaisesti riittävää määrää kelpoisuusvaatimukset täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia ja varhaiskasvatuksen sosionomeja. Näin ollen varhaiskasvatukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen varhaiskasvatuslain mukaisesti voi vaarantua.

Varhaiskasvatuslain 2 § mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Aluehallintovirasto toteaa, että hallituksen esityksen (HE 40/2018 vp) mukaan varhaiskasvatuksen yksi keskeisin laatutekijä on osaava henkilöstö, jolloin on tärkeää, että tehtävissä toimivat henkilöt täyttävät kelpoisuusvaatimukset. Toiminnassa tulisi pyrkiä myös mahdollisuuksien mukaan henkilöstön pysyvyyteen. Palvelujen järjestäjän tulee systemaattisesti pyrkiä

saamaan aktiivisesti rekrytoimalla kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä.

Jos rekrytoinnista huolimatta haettavaan tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, kelpoisuusvaatimuksista on mahdollisuus poiketa tilapäisesti siten kuin varhaiskasvatustilain 33 §:ssä säädetään. Henkilö, joka ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, voi hoitaa tehtävää enintään vuoden. Tämän jälkeen tehtävä tulee laittaa uudelleen haettavaksi. Tehtävää aiemmin hoitanut henkilö, joka ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, voidaan valita uudelleen enintään vuoden määräajaksi vain, jos tehtävään ei hakijoiden joukosta löydy kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöä.

Aluehallintovirasto korostaa, että vaikka henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista voidaan tilapäisesti poiketa, myös määrääjäksi tehtävään otetuilla henkilöillä tulee olla riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen. Aluehallintovirasto toteaa vielä selvyyden vuoksi, että varhaiskasvatustilain tarkoituksena on, että lain 33 §:n mukaista poikkeamismahdollisuutta ei tarvitsisi käyttää.

Asiassa saadun selvityksen mukaan Jämsän kaupungin varhaiskasvatuksessa 28,89 %:lta eli 13:lta varhaiskasvatuksen opettajista puuttuu varhaiskasvatustilain 26 §:n mukainen kelpoisuus tehtäväänsä ja 50 %:lta eli kolmelta varhaiskasvatuksen sosionomilta puuttuu varhaiskasvatustilain 27 §:n mukainen kelpoisuus tehtäväänsä.

Varhaiskasvatustilain 25 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatustilain 26 ja 27 §:ssä säädetyn kelpoisuusvaatimuksen täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja, jotta varhaiskasvatukselle säädettyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n perusteella hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot

Lisätietoja tarvittaessa antaa ylitarkastaja Mirja Kivikangas, p. 0295 018 669

Johtaja

Esa Kaunisto

Opetustoimen ylitarkastaja

Mirja Kivikangas

Jakelu

Päätös Jämsän kaupunki, sivistyslautakunta

Tiedoksi varhaiskasvatuksesta vastaava viranhaltija

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 5, 13035 AVI
Puhelinvaihte: 0295 016 000
kirjaamo.lansi@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja LSSAVI/17569/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/17569/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kivikangas Mirja 31.10.2024 10:56

Ratkaisija Kaunisto Esa 31.10.2024 12:44